

16.3.2001

LAUSUNTO SULAUTUMISEN YHTEYDESSÄ SAATAVIEN PÖRSSIYHTIÖN OSAKKEIDEN KÄSITTELYSTÄ

1 Lausuntopyyntöt

Kaupunki A pyytää lausuntoa siitä, miten kirjataan yhtiö X Oyj:n sulautumisesta yhtiö Y Oyj:öön kaupungin tilinpäätöksessä 31.12.2000.

Yhtiö X Oyj:n ja yhtiö Y Oyj:n hallitukset ovat 29.2.2000 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan yhtiö X Oyj sulautuu yhtiö Y Oyj:öön siten, että kaikki yhtiö X Oyj:n varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä yhtiö Y Oyj:lle ja sulautuvan yhtiö X Oyj:n osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiö Y Oyj:n osakkeita. Sulautumisen voimaantuloapäivä oli 30.9.2000.

Kaupunki A omisti 620.350 kappaletta yhtiö X Oyj:n osaketta, mikä oli noin 9,5 % yhtiön koko osakepääomasta. Osakkeet oli kirjattu kaupungin taseessa käyttöomaisuuteen kohtaan käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, osakkeet ja osuudet.

Fuusiossa kaupunki A sai kutakin 10 markan nimellisarvoista osakettaan kohden 10 uutta Yhtiö Y Oyj:n osaketta, joiden nimellisarvo on 3,40 euroa, eli yhteensä 6.203.500 osaketta. Osakkeen markkina-arvo on vuodenvaihteissa 2000-2001 ollut noin neljä euroa.

2 Lausunnon perustelut

Kirjanpitolain 4 luvun 3 § mukaan taseen vastaavien erät jaetaan pysyviin ja vaihtuviin käyttötarkoituksensa perusteella. Pysyviä ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Muut vastaavien erät ovat vaihtuvia.

Kirjanpitolain 4 luvun 4 § 1 momentin mukaan käyttöomaisuutta ovat pysyviin vastaaviin kuuluvat esineet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja muut hyödykkeet.

Kirjanpitolain 4 luvun 4 § 3 momentin mukaan rahoitusomaisuutta ovat rahat, saamiset sekä tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.

Kirjanpitolain 4 luvun 5 § hankintamenoon luetaan hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Fuusiovastikkeena saatujen osakkeiden hankintameno on myös sulautuneessa yhtiössä omistettujen osakkeiden hankintameno, mikäli fuusion yhteydessä ei ole sovittu muusta vastikkeesta kuin vastaanottavan osakeyhtiön osakkeista.

Yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta (1999) esitetään kohdassa 4.3.1.2 Rahoitusarvopaperit, että Rahoitusarvopaperit jaetaan kunnan taseessa seuraavasti:

Osakkeet ja osuudet
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin
Joukkovelkakirjalainasaamiset
Muut arvopaperit

ja että rahoitusarvopaperit ovat luonteeltaan lyhytaikaisia sijoituksia, jotka on voitu saada maksuna myyntisaamisesta tai ne ovat voineet syntyä seurauksena rahavarojen tilapäisestä sijoittamisesta.

3 Kuntajaoston kannanotto

Osakkeet, velkakirjat ja muut vastaavat saamiset merkitään taseessa rahoitusarvopapereihin, vaikka ne tulnaisiinkin realisoimaan pitemmän ajan kuluessa, mikäli niitä tullaan käyttämään kunnan toiminnan rahoittamiseen likviditeetin niin edellyttäessä.

Käyttöomaisuudessa ollut arvopaperi muuttaa luonnettaan kun ne osakevaihdolla vaihdetaan pörssiyhtiön osakkeiksi, mikäli vaihdon jälkeen uusi yhtiö ei ole enää tytäryhtiöasemassa konserniin.

Pörssiyhtiön osakeomistuksella ei ole enää merkitystä kunnan palvelutuotantoon muulla tavalla kuin rahoituslähteenä, minkä vuoksi tehdään siirto rahoitusarvopapereihin.

Pörssiyhtiön osakeomistus on luonteeltaan palvelutuotantoon kuulumatonta ylimääräistä omaisuutta, minkä vuoksi sen pitäminen pysyvissä vastaavissa ei ole perusteltua, vaikka osakkeet realisoitaisiinkin pitkän ajan kuluessa. Koska pörssiosakkeen markkina-arvoissa voi tapahtua suuria

muutoksia lyhyessä ajassa, ja koska osakkeita oletettavasti realisoidaan joka tapauksessa, ne eivät luonteeltaan sovellu arvonkorotusten tekemiseen, vaikka markkina-arvo olisikin merkittävästi ylittänyt alkuperäisen hankintamenon.

Siirrot tase-erien välillä tehdään poistamattomaan hankintamenojäännökseen, paitsi milloin hyödykkeen käypä arvo on tätä alempi, jolloin joudutaan tekemään arvonalennus.

Rahoitusarvopapereiden käypää arvoa ei merkitä kirjanpitoon. Mikäli osakkeista on tehty arvonkorotuksia, on ne peruutettava siirron yhteydessä.

4 Kuntajaoston lausunto

Osakeyhtiöiden osakevaihdolla toteutetussa fuusiossa saatavat osakkeet merkitään kunnan taseeseen vaihdettavien osakkeiden poistamattomasta hankintamenosta. Hankintamenosta on tehtävä arvonalennus, mikäli uusien osakkeiden käypä arvo on alempi kuin alkuperäisten osakkeiden kirjanpitoarvo ennen fuusiota.

Osakevaihdossa saatavat pörssiyhtiön osakkeet merkitään rahoitusarvopapereihin, joista ei voida tehdä arvonkorotusta.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa on merkittävä kirjanpitoarvon lisäksi myös osakkeiden markkina-arvo tilinpäätöshetkellä.